

Gornji grad i Kaptol – povijest i kultura

RUTA HR 4

Prezentacija rute

Svaki posjetitelj Zagreba, čak i onaj koji će ostati svega nekoliko sati u gradu posjetit će Katedralu i Trg svetog Marka, jer se radi o dva najpoznatija lokaliteta u Zagrebu. Imajući to na umu željeli smo osmisliti jednu turu koja bi omogućila posjetiteljima ne samo da vide ove dvije ključne lokacije, već i da nauče nešto o bogatoj gradskoj povijesti. Ova tura je idealna za nekoga tko će u gradu ostati svega nekoliko sati jer će moći vidjeti sve važnije zgrade poput Katedrale, tržnice Dolac, ulice Krvavi most, Kamenitih vrata, crkve svetog Marka i to sve u samo dva sata. S druge strane, posjetitelji koji imaju više vremena mogu to sve obići laganijim tempom, zaustaviti se na Dolcu (popiti kavu, doručkovati ili ručati), potom nastaviti svoju šetnju prema Gornjem gradu i na Kamenitim vratima ponovno popiti kavu, možda posjetiti jedan od gornjogradskih muzeja. Na ovaj način tura će trajati nekoliko sati. U oba slučaja posjetitelji će vidjeti i naučiti dosta toga iz naše povijesti s tim da ovisno o raspoloživom vremenu i njihovim interesima, ova tura može biti dulja ili kraća.

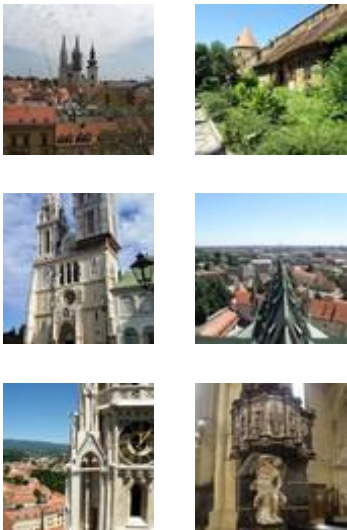
Sufinancirano sredstvima
programa Europske unije
Erasmus+

WAYPOINTS

Trg bana Jelačića.....	4
Katedrala.....	4
Tržnica Dolac.....	4
Crkva sv. Franje Asiškog, Kaptol 9	6
Tkalčićeva ulica.....	6
Marija Jurić Zagorka	7
Krvavi most	8
Radićeva ulica.....	8
Kamenita vrata.....	9
Ljekarna "K crnom orlu", Kamenita ul. 9	9
Plemički konvikt, Habelićeva 1	10
Preporodna dvorana, Opatička 18	10
Muzej grada Zagreba (MGZ), Opatička 20	11
Matejna, ugao Basaričekove i Demetrove	11
Tko pjeva zlo ne misli - film	11
Pivovara u Basaričekovoj.....	12
Atelijer Meštrović, Mletačka 8	12
Palača Jelačić- Zbirka glazbenih automata Ivana Gerersdorfera, Demetrova 7	12
Trg svetog Marka.....	13
Crkva svetog Marka	13
Zgrada Vlade	14
Sabor	14
Trg svetog Marka - Radio Zagreb	15
Stankovićevo kazalište.....	15
Kazalište Amadéo, Demetrova 1	16
Lisinski	16
Palača Dverce (Palača Buratti), Trg Katarine Zrinske 6.....	16
Gornjogradska gimnazija, Trg Katarine Zrinske 5	17
Crkva svete Katarine Aleksandrijske, Katarinski trg bb.....	17

Galerija Klovićevi dvori na Jezuitskom trgu.....	17
Jezuitski trg	18
Kula Lotrščak, Strossmayerovo šetalište 9	18
Uspinjača	18
Tomićeva ulica	19
Ilica	20
Trg bana Josipa Jelačića	21
Tunel Grič - ulaz.....	21
Izlaz iz tunela	21
Cvjetni trg - Trg Petra Preradovića u Zagrebu	22

Photo	Trg bana Jelačića
	Je kroz svoju povijest promijenio nekoliko imena. Jedno od prvih imena bilo je sajamski trg, to ime je nosio sve do 18. st., kada je preimenovan u Harmica. Ovaj naziv došao je od mađarske riječi harmincz tj. tridesetnica. U to vrijeme su trgovci koji su ovdje trgovali morali plaćati porez odnosno trideseti dio vrijednosti robe kojom su trgovali u jednoj kući na današnjem Trgu u kojoj se nalazila carina. I danas možete na sjevernom dijelu trga vidjeti prolaz koji nosi naziv Harmica. Godine 1848. trg mijenja ime u Trg bana Josipa Jelačića, a 1946. mijenja naziv u Trg Republike, da bi se 1990. naziv vratio u Trg bana Josipa Jelačića. Trg je mjesto susreta svih generacija Zagrepčana, na njemu se sastajemo, rastajemo i slavimo. Svakako je nezaobilazna točka u razgledu grada. Ako niste raspoloženi za šetnju možete sjesti na neku od terasa ili ispod spomenika banu Jelačiću te promatrati prolaznike. Na njemu se nalazi Turistički informativni centar, banka, trgovine prehrambenim proizvodima (Kraš, Prehrana i Müller), kafići, knjižare, pekarnice te još puno toga. Više na: • http://www.mgz.hr/hr/postav/zivot/ • http://www.mgz.hr/hr/postav/josip_jelacic/

Religious site	Katedrala
	Zagreb svoju biskupiju dobiva 1094., a uspostavio ju je hrvatsko-ugarski kralj Ladislav, a nakon toga počelo se s izgradnjom katedrale. Izgradnja je dovršena 1217., no 1242. je, za vrijeme provala Tatara, znatno oštećena te se počelo s izgradnjom nove koja je u 16. stoljeću dobila i obrambene zidine (zbog straha od turskih osvajanja), ali i ona je 1880. stradala u velikom potresu. Planove za obnovu katedrale napravio je Herman Bollé, a obnova je trajala do 1902. Od inventara stare katedrale nije ostalo puno toga, osim nekoliko klupa, freske na južnom zidu, propovjedaonice te dva oltara. Osim toga katedrala se može pohvaliti predivnim vitrajima te velikim natpisom na glagoljici na zapadnom zidu. Na žalost u potresu 2020. katedrala je ponovno oštećena i trenutno se obnavlja. Više o katedrali na poveznicama: • http://www.zg-nadbiskupija.hr/katedrala/povijest • http://www.mgz.hr/hr/postav/obnova_katedrale/

Provisioning	Tržnica Dolac
--------------	---------------

Kad pored skulpture bana Jelačića prođete kroz prolaz Harmica, ugledate na drugoj strani ulice Pod zidom, iznad ulaza stiješnjenog između slastičarnice i trgovine rubljem - natpis Tržnica Dolac. Tržnice su jedino mjesto u gradu gdje se mogu kupiti svježi domaći proizvodi: voće i povrće, sirevi i vrhnje, jaja, svježa riba, meso i mesne prerađevine. Za početak rada tržnica u Zagrebu smatra se 1242. godina, kada Gradec (danas Gornji grad), prvi put dobiva pravo organizirati sajmište i tržnicu, jer mu te godine ugarski kralj Bela IV. daruje status slobodnog kraljevskog grada, u znak zahvale za spašeni život pri bijegu od Tatara. Početak rada zagrebačkih tržnica vezan je uz 1850. godinu, kad su se Gradec i Kaptol ujedinili u jedinstveni grad - Grad Zagreb. Prva lokacija tržnice bila je ispred Katedrale, da bi koncem 19. st. preselila na Harmicu, danas Trg bana Josipa Jelačića. Kako više nema opasnosti od prodora Turaka, grad se već u 17. stoljeću širi ispod zidina Gradeca i Kaptola, broj stanovnika raste, a Harmica, sa svojim uređenim izvorom pitke vode 1852., postaje idealno mjesto za gradsku tržnicu (sajmište). Naziv joj potječe od mađarske riječi harminc, koja znači broj trideset, jer se na njoj za pravo prodaje ubirao toliki porez - tridesetnica. Godine 1928. Poglavarstvo Grada Zagreba donijelo je odluku o izgradnji središnje gradske tržnice na lokaciji Dolac 2, sjeverno od Harmice koja bi udovoljavala potrebe gradskog stanovništva industrijskog grada kakav je Zagreb postao u 19. stoljeću. U tu je svrhu srušena cijela jedna četvrt uskih uličica i prizemnica između Katedrale i crkve Svete Marije na Dolcu, jedine sačuvane na zapadu tržnice. Sama se tržnica prostire na četiri etaže: skladišta u podzemnom dijelu, prizemnog, zatvorenog dijela tržnice u kojem se prodaju mesni, pekarski i mliječni proizvodi i povrće. Čim uđete, zapahne vas ugodan miris sireva –u carstvu ste mliječnih proizvoda. Sve je bijelo, zidovi, mramorne klupe, odjeća prodavačica... U središnjem dijelu, na klupama, prodaju seljanke iz okolice grada, a uz zidove su proizvodi farmi i obrtnika. Prodaju sireve, mlijeko i mliječne napitke i namaze, domaći kukuruzni kruh, kolače, tjestenine, začine, čajeve, jaja, gljive... Specijalitet Zagreba je mekani kravlji sir pomiješan s vrhnjem. Bio je i ostao moja najdraža večera, a kad se u tu mješavinu doda malo soli, vlasca i mljevene paprike postaje ukusan sirni namaz. Sir i vrhnje osnova su druga dva omiljena jela u Zagrebu: zagrebačkih štrukli, savitaka od tankih slojeva tijesta punjenih sirom i vrhnjem. Mogu biti kuhani, pečeni ili zapečeni s vrhnjem. Drugo jelo je burek, sličan po sastavu, ali samo pečen i masniji, s debljim slojevima tijesta. Došao nam je s istoka, iz Turske. Možete ih i probati; štrukle u slikovitom restorančiću La Štruk u pokrajnjoj Skalinskoj ulici, a burek na terasi polukata tržnice. Nakon prizemlja slijedi polukat s nizom restorana u kojima se pripremaju nacionalna jela od namirnica s tržnice, zatim gornje terase na kojoj se prostire mliječni dio, zelena tržnica, ribarnica, a na četvrtoj etaži Opatovine nalazi se slikoviti cvjetni trg sa spomenikom Kerempuhu, pučkom pjesniku. Dovršena je 1930. godine, kada grad osniva svoje poduzeće „Tržnice Zagreb“ u čiji sastav ulaze sve gradske tržnice: Dolac (truh grada), Međašni plac - stara tržnica Kvatrić,

Tržnica pod Črešnjom (Trešnjevački plac) i veletržnica sa središnjom zgradom-burzom roba, današnja Branimirova tržnica.

Religious site

Crkva sv. Franje Asiškog, Kaptol 9

Posvećena je u 13. st., a s izgradnjom su vjerojatno počeli nakon provale Tatara, no vjeruje se da su franjevci imali svoj samostan na ovom mjestu još i prije jer je prema predaji crkvu posjetio i sam sveti Franjo. U potresu 1880. crkva i samostan su bili oštećeni, a obnovu je vodio Herman Bollé. U drugoj polovici 20. stoljeća slikar Ivo Dulčić izradio je vitraje u crkvi unutar kojih se nalazi tekst sv. Franje „Pjesma brata Sunca“. Na žalost, u potresu 2020. katedrala je ponovno oštećena i trenutačno se obnavlja. Više o crkvi na sljedećim poveznicama:

- <http://www.ofm.hr/lokacija/zagreb-kaptol-samostan-sv-franje-asiskog/>
- <https://www.youtube.com/watch?v=kFQDzHPzONg>
- www.youtube.com/watch?v=CEIAQy_bhFo
- <https://www.lovezagreb.hr/topics/heartbeat-of-zagreb/one-of-the-greatest-herman-bolle>
- <https://www.umjetnicki-paviljon.hr/portfolios/ivo-dulcic-1916-1975-mediteran-iva-dulcica-povodom-stogodisnjice-rodenja/>

Photo

Tkalčičeva ulica

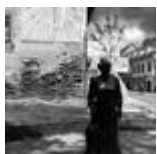
Ova živopisna ulica nalazi se u središtu grada, a nastala je uz potok Medveščak koji je u srednjem vijeku dijelio dva najstarija zagrebačka gradska naselja Gradec i Kaptol. Ime je dobila prema hrvatskom povjesničaru i svećeniku Ivanu Tkalčiću. Kad sam s kojih desetak godina počela sama odlaziti „u grad“, kako mi Zagrepčani zovemo centar grada - na Jelačićev trg, tržnicu Dolac, nedjeljnu matineju, kupiti nešto za školu; uvijek bi me mama strogo upozoravala, kao Crvenkapicu pred odlazak baki: „Pazi, nemaš što tražiti u Tkalčičevoj, Kožarskoj, prolazu Harmica i ulici Pod zidom. Tamo se motaju lake žene i pijanci i mogla bi doživjeti velike neugodnosti!“. Te su ulice ostale na lošem glasu sve do preuređenja Tkalčičeve i Dolca 2004. kad su se iz ruševnih, zapuštenih ulica preobrazile u slikovite, ljupke uličice pune kafića, restorana i galerija koje privlače brojne turiste i okupljaju sve generacije. No, Kožarska je ostala pomalo divlja i danas. Vijuga paralelno s Tkalčičevom podno bedema Gradeca, skrivena od pogleda. Na dva je mjesta čak i prekinuta. No u njoj više nema crvenih fenjera kojima se davalo do znanja kakve se usluge ovdje nude. Jer Tkalčičeva i Kožarska bile su najpoznatija bludilišta Zagreba. Do 19. stoljeća Tkalčičeve ulice nije ni bilo. Tekao je njome potok Medveščak, a Kožarska se protezala duž njega. Ime je dobila po kožarima koji su potok tako zagađivali obradom koža, da je gradska uprava odlučila

krajem 19. stoljeća natkriti potok. Na mjestu nekadašnje uličice Nad potokom, koja je, kako joj ime kaže, išla iznad i uz spomenuti potok, izgrađena je današnja Tkalčičeva, danas druga zagrebačka špica (poslije one u Bogovićevoj ulici). Zbog njene izgradnje, stara Kožarska je sve više gubila na svojoj dužini i smjeru - od jedne su ulice, nastala dva dijela iste ulice. No, pred stotinjak godina bilo je u njoj noću jako živo. Taj dio grada bio je poznat kao zagrebački „Red Light District“, s bludilištima – javnim kućama, punim zgodnih, mladih djevojaka. U to su vrijeme to bili legalni obrti. Prvi od njih otvoren je baš u Kožarskoj ulici, a procedura za otvaranje je bila vrlo jednostavna – po zahtjev se išlo u Gradsku skupštinu, gdje su gradske vlasti izdavale dozvole vlasnicima bordela. „Noćne dame“ bile su djevojke iz okolnih sela, kao i iz samog grada. Sve su morale biti podvrgnute liječničkom pregledu dva puta tjedno, ali je oglašavanje ovakvih mjesta bilo zabranjeno. No, svi su znali gdje mogu otići ukoliko požele „posebne usluge“. Osim usmene predaje, postojali su mali simboli koji su ukazivali na to o kakvom je mjestu riječ. Mala figurica patuljka na prozoru označavala je prostituciju, a polegnuti patuljak je značio da je dotična dama zauzeta. Po broju javnih kuća i kupleraja, Zagreb je nekada bio među vodećim gradovima u Europi, čime se mogao pohvaliti do Drugog svjetskog rata, kada je gotovo svaka kuća u Kožarskoj i Tkalčičevoj bila kupleraj. Kao podsjetnik na te „slavne“ dane, u Tkalčičevoj 45, nalazi se skulptura posvećena „noćnim damama“, djevojka koja nagnuta kroz okvir prozora nudi svoj usluge prolaznicima.... Posebna draž Kožarske ulice, leži u činjenici da je sačuvala šarm i tajnovitost srednjovjekovnog Zagreba. Kuće, sačuvane u izvornom obliku još od 19. stoljeća, nanizane su samo s jedne, istočne strane ulice, dok se s druge strane protežu bedemi Gradeca i zeleni pojas vrtova. U nju se ulazi iz malog parka sa spomenikom spisateljici i novinarki Mariji Jurić Zagorki, iza kuće sa sunčanim satom ili se može u nju spustiti Malim stubama iz Radićeve ulice. Danas je to gotovo zaboravljena uličica, u kojoj kao da je vrijeme stalo. I zato je vrijedi upoznati. Godine 1953. ulica je zaštićena kao urbanistička cjelina, koja je u drugoj polovici 20. stoljeća obnovljena. Naime, nakon 2. svjetskog rata nije bilo nikakvih ulaganja te su kuće počele propadati, a samim time je i ulica počela gubiti na svojoj popularnosti. Sada se kuće u Kožarskoj ulici obnavljaju i svjedoče o prošlosti grada. Više o:

- http://www.mgz.hr/hr/postav/kraljevski_grad/
- <http://www.mgz.hr/hr/postav/obcina/>

Photo

Marija Jurić Zagorka

(1873. – 1957.), hrvatska književnica i prva žena novinarka. Godine 1883. dolazi u Zagreb na školovanje koje je prekinula i 1892. je prisiljena udati se. Nakon 3 godine napušta supruga i dolazi u Zagreb te zahvaljujući biskupu J. J. Strossmayeru počinje raditi kao novinarka u redakciji Obzora, u kojem radi od 1896. do 1917. Pisala je o mađarskoj politici, bila je

vanjska dopisnica iz Budimpešte, pisala je biografije, feljtone, novele, putopisne crtice i sl. U jednom kratkom vremenu kada su glavni urednik Obzora te njegov zamjenik završili u zatvoru bila je i izvršna urednica Obzora. Nakon Obzora pokrenula je i uređivala nekoliko časopisa (Zabavnik, Ženski list, Hrvatica). Od 1910. godine posvetila se pisanju povijesnih romana u nastavcima. Osim povijesnih romana napisala je i prvi hrvatski kriminalistički roman „Knekinja iz Petrinjske ulice“. Umrula je u svome stanu na Dolcu 8, u studenom 1957., pokopana je na Mirogoju, a njezin stan je pretvoren u memorijalnu zbirku i otvoren je za posjete uz prethodnu najavu (<http://zagorka.net/stan-marije-juric-zagorke/>). Kako je Zagorka izgledala možete vidjeti u Tkalčićevoj ulici, u kojoj se nalazi njena skulptura koju je napravio kipar Stjepana Gračan, postavljena 1991. Više na:

- <https://www.infozagreb.hr/istrazi-zagreb/atrakcije/javni-spomenici/marija-juric-zagorka-54a11ce4efd0c>
- <http://zagorka.net/biografija/>
- <http://dangerouswomenproject.org/2016/11/02/marija-juric-zagorka/>
- <https://web.archive.org/web/20060105195023/>
- http://germslav.byu.edu/perspectives/2005/Woods_K.pdf

Photo

Krvavi most

Ulica je dobila ime po mostu koji se nekada nalazio na ovom mjestu. Preko njega se prelazilo potok Medveščak koji je bio razmeđa Gornjeg grada i Kaptola. Pravo ime mosta bilo je Pisani most, jer je bio drven i obojan u jarke boje, no kako su se građani Kaptola i Gornjeg grada na njemu često sukobljavali, prozvali su ga Krvavi most. Krajem 19. stoljeća potok je natkriven i umjesto mosta nastala je ulica. Vlasnici kuća koje su se smjestile na mostu bili su većinom obrtnici i trgovci, a na broju 2, gdje je danas knjižnica koja nosi ime Marije Jurić Zagorke započela je 1887. raditi prva telefonska centrala u Zagrebu. Njen je vlasnik bio Wilim Schwartz. Na sljedećoj poveznici možete pogledati više:

- <https://www.youtube.com/watch?v=v2KvE6nDcXY>
- <http://www.mgz.hr/hr/izlozbe/zagrebacka-telefonija-%E2%80%93-zbirka-telefona-zlatka-ivkovic,37.html>

Photo

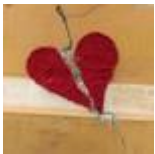
Radićeva ulica

		Ova ulica nekada se zvala Duga ulica jer je bila najdulja cesta koja je povezivala grad (sada Gornji grad) s predgrađem (sada Donji grad). O njezinoj bogatoj prošlosti svjedoče pročelja zgrada iz 18. i 19. stoljeća. Kroz proteklo vrijeme ovdje su djelovali brojni trgovci i obrtnici. U ovu ulicu ste dolazili kupiti ručno rađene cipele, odijela, haljine. U ovoj ulici je otac našeg poznatog pisca, Augusta Šenoe imao nekoć svoju slastičarnu. Ovi dani su sada daleka prošlost, ali ulica je ostala popularna i prepuna suvenirnica, dućana i ugostiteljskih objekata raznovrsne ponude. Kako se približavate Kamenitim vratima, na lijevoj strani još uvijek možete vidjeti nekolicinu starih dućana koji su preživjeli do naših dana. Više na sljedećim poveznicama: • https://www.youtube.com/watch?v=LqOUqfGhvdK • http://www.mgz.hr/en/display/senoa/ • https://www.youtube.com/watch?v=Uw70iPUOEGY
		
		

Religious site	Kamenita vrata
	Jedan su od simbola grada Zagreba. Sagrađena su u 13. stoljeću, a od 1760. godine do danas nepromijenjenoga su oblika. Unutar prolaza nalazi se kapelica sa slikom Majke Božje od Kamenitih vrata. Slika je neoštećena preživjela požar 1731. godine (31.svibanj), pa se Majka Božja od Kamenitih vrata otada smatra zaštitnicom grada Zagreba. Brojni prolaznici molitvom zahvale i životnih potreba zastaju u tišini. Na zidovima možete vidjeti brojne zahvalne i zagovorne ploče. Više na • https://digitalna.nsk.hr/pb/?object=info&id=15070 • https://digitalna.nsk.hr/pb/?object=view&id=10424&tify={%22view%22:%22scan%22 • https://www.youtube.com/watch?v=UxMpSHcUPIo • https://www.youtube.com/watch?v=rNwO-A-IZI
	
	
	

Monument	Ljekarna "K crnom orlu", Kamenita ul. 9
	 Najstarija gradska ljekarna pokrenuta je 1355.godine, a prvi ljekarnik bio je Talijan, izvjesni Jacobus apothecarius. U Statutu grada Zagreba zapisan je i prvi službeni naziv: Apotheca civitatensis ad aquillam nigram (Ljekarna k crnom orlu). Unutar ljekarne nalazi se mali muzej povijesti ljekarništva grada Zagreba, ali i Hrvatske. Više o povijesti ljekarništva u Zagrebu na • https://www.gljz.hr/o-nama/povijest-ljekarnistva-u-zagrebu • http://www.mgz.hr/hr/izlozbe/ja-jacobus-apothecarius---od-stacuna-do-industrije,471.html

Monument		Plemićki konvikt, Habelićeva 1
		Isusovački red je 1627. dobio kuću s dvorištem kako bi u njoj uredili internat za siromašne učenike. Polovicom 18. stoljeća u njoj je bio tzv. Plemićki konvikt koji je ime dobio po tome što je đacima školarinu plaćalo hrvatsko plemstvo. Do 1913. đaci sjemeništa i bogoslovije kontinuirano daju predstave prevodeći Goldoniju, Kotzebuea i poznatog Zagrepčanina Tituša Brezovačkog. U podrumu je 70-ih godina 20. stoljeća bio jedan od najpopularnijih zagrebačkih centara jazza i alternativne klupske glazbe (Lapidarij). Danas je to Gimnazija Tituša Brezovačkog. Nažalost, u potresu 2020. zgrada je pretrpjela velika oštećenja. Više o zgradi na sljedećoj poveznici: http://www1.zagreb.hr/galerijakd.nsf/c31dd4a135787898c1256f9600325af4/d7dfe079fab8e787c1257f3e00490cb5?OpenDocument
		
		

Monument		Preporodna dvorana, Opatička 18
		Narodni dom Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti izgrađen je 1838. U takozvanoj Ilirskoj dvorani na prvom katu održavali su se koncerti i prigodne svečanosti, a od 1895. bila je uključena u glazbeni život Zagreba. Jedan od zadnjih koncerata u 19. stoljeću bio je onaj koji je Pjevačko društvo Kolo priredilo u čast otvorenja Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti. Na koncertu je bio prisutan i biskup Josip Juraj Strossmayer. Više na http://info.hazu.hr/hr/o-akademiji/osnutak_akademije/strossmayer/ http://info.hazu.hr/hr/o-akademiji/osnutak_akademije/narodni_dom/ Danas je palača središte hrvatske muzikologije, a koncerti se u Preporodnoj dvorani izuzetne akustike i dalje priređuju.

Museum	Muzej grada Zagreba (MGZ), Opatička 20
     	Redovnice ženskog franjevačkog reda sv. Klare došle su u Zagreb 1646. godine. U samostanu su njegovale komornu glazbu što se zaključuje po instrumentima koje su posjedovale, a to su violine i klavirkorde (preteča klavira). Nakon ukinuća samostana u zgradi su nastupale putujuće njemačke kazališne družine. Kasnije je zgrada služila u razne svrhe, a od 1947. u njoj je smješten Muzej grada Zagreba. Muzej posjeduje bogatu zbirku izložaka vezanih za glazbeni život grada, a u njemu se i danas održavaju i koncerti. Družba braće hrvatskog zmaja je osnovala je 1907. Muzej grada Zagreba, prvotno smješten u Kamenitim vratima, no taj prostor je uskoro postao premalen te su se selili nekoliko puta, da bi se 1947. trajno smjestili u Opatičku 20, u obnovljeni samostan klarisa iz 1650. godine na Gornjem gradu. Posebnost toga muzeja je iznimno bogat fond koji omogućava proučavanje zavičajne i lokalne prošlosti Zagreba. Više o muzeju možete pronaći na poveznicama: • http://www.mgz.hr/hr/muzej/ • http://www.mgz.hr/hr/postav/redovnice/

Monument	Matejna, ugao Basaričkovke i Demetrove
   	Na ovom mjestu je stajala jedna od najstarijih i najpopularnijih zagrebačkih gostiona, a ime je dobila po Miji Matejini, zet prvog vlasnika gostione. U njoj su se još od kraja 18. stoljeća prikazivale predstave koje su izvodile putujuće njemačke kazališne trupe. Jedan od najpoznatijih gostiju bio je sam Antun Gustav Matoš. Na žalost kuća u kojoj se gostionica nalazila je 1936. srušena, kako bi na njezinom mjestu industrijalac Arko sagradio za sebe novu vilu u kojoj je danas Hrvatsko društvo pisaca. Kratki film o zagrebačkim gostionama možete pogledati na sljedećoj poveznici: • https://www.youtube.com/watch?v=jSAjMKRfZ5g, a više o Matejini: • https://www.nsk.hr/predstavljanje-virtualne-zbirke-djela-antuna-gustava-matosa/ • https://magazin.hrt.hr/426208/vodimo-vas-u-kucu-vladimira-i-pipe-arko • https://hrvatskodrustvopisaca.hr/index.php/hr

Provisioning	Tko pjeva zlo ne misli - film
 	Najpoznatija zgrada u Basaričkovkoj ulici je ona na broju 11 jer se u njenom dvorištu snimao kulturni film Kreše Golika „Tko pjeva zlo ne misli“ (https://www.imdb.com/title/tt0066461/). Na broju 9 je kafić „Kod Žnidaršića“ koji je posjećivao glavni lik obitelji, g. Šafranek. Kafić je otvoren

		1830. godine i danas još uvijek posluje, ali pod nazivom „Pod starim krovovima“.
--	--	--

Photo	Pivovara u Basaričekovoj
    	Basaričekova ulica spaja Trg Svetog Marka i Demetrovu ulicu. Naziv je dobila po hrvatskom političaru Đuri Basaričeku, koji je 20. lipnja 1928. god. bio jedan od žrtava atentata u beogradskoj Narodnoj skupštini. Mala zanimljivost je da na pločicama za kućne brojeve piše Bararičkova umjesto Basaričekova ulica. Još od 14. stoljeća pivo se proizvodilo u Zagrebu, ali prva prava pivovara u Zagrebu je otvorena 1740. u današnjoj Basaričekovoj na broju 4, koja se u to vrijeme zvala Pivarska ulica. Na žalost posao nije baš išao dobro, pa majstor pivar Hosz, vlasnik pivovare odlučuje predati je općini koja ju kasnije seli u Donji grad. Na zgradi se danas nalazi ploča kao podsjetnik na to da je pivovara nekoć bila na ovom mjestu

Photo	Atelijer Meštrović, Mletačka 8
     	Posebnost je ovoga muzeja stalna izložba radova najvećega hrvatskoga kipara Ivana Meštrovića, koji je dao izniman doprinos hrvatskoj, ali i svjetskoj umjetnosti. Ovaj je objekt u umjetničkom smislu vrlo reprezentativan, a Ivan Meštrović ga je kupio i adaptirao, kao svoju obiteljsku kuću, uz savjete i ideje ondašnjih vrsnih arhitekata i umjetnika Hrvatske. I jedna zanimljivost na samom kraju, prva susjeda Ivana Meštrovića bila je njegova bivša supruga. Više o samom atelijeru možete pronaći na sljedećoj poveznici: https://mestrovic.hr/muzej/atelijer-mestrovic/ https://mestrovic.hr/biografija/

Monument	Palača Jelačić- Zbirka glazbenih automata Ivana Gerersdorfera, Demetrova 7
----------	--

		U jednoj od najljepših palača Gornjeg grada (palača Jelačić) smještena je dragocjena zbirka od 27 glazbenih automata iz 19. i s početka 20. stoljeća. Dio zbirke je izložen i moguće je vidjeti i čuti zvuke glazbenih kutija i gramofona u Muzeju grada Zagreba. Više o zbirci i zgradi na sljedećim poveznicama: • http://www.mgz.hr/hr/zbirke/donacija-gradu-zagrebu-zbirka-mehani%28%29-kih-glazbenih-automata-ivana-gerersdorfera.7.html • http://www1.zagreb.hr/galerijakd.nsf/c31dd4a135787898c1256f9600325af4/ba1094832b137376c1257f3e00490b1d?OpenDocument
---	---	--

Photo	Trg svetog Marka
	
	
	
	Je nastao oko same crkve sv. Marka u 13. stoljeću, kada i sama crkva. Sve do polovice 19. stoljeća na samom trgu održavali su se brojni sajmovi, a najpoznatiji među njima bio je Markov sajam koji je trajao 2 tjedna, a održavao se oko dana sv. Marka (25.4.). Osim crkve ovdje se nalaze još i zgrada hrvatske Vlade i Sabor, a na uglu s Ćirilometodskom je nekada bila zgrada Stankovićeva kazališta, danas Gornjogradska vijećnica. Na broju 9 nalazi se kuća u kojoj je nekoć stanovao ban Ignjat Gyulay, danas je u vlasništvu Muzeja grada Zagreba. U dvorištu kuće nalazi se manja zgrada u kojoj je nekada bio studio Radio Zagreba iz kojega se 15.5.1926. emitirala prva radio emisija iz Zagreba. Više o trgu i radioemisiji možete pronaći na sljedećoj poveznici: • https://www.infozagreb.hr/istrazi-zagreb/atraccije/trgovu/markov-trg • http://www.skupstina.zagreb.hr/skupstina-virtualna-setnja/index.htm • https://www.youtube.com/watch?v=G_9eo4C29zI

Religious site	Crkva svetog Marka
    	Građena je od strane Venecijanskih trgovaca i spominje se već 1334.god. Ona je jedna od najstarijih građevina Grada (Griča) i danas je simbol Zagreba ponajviše zbog svog šarenog krova. Na njemu su dva značajna grba, jedan je od trojedne kraljevine Hrvatska-Dalmacija-Slavonija, a drugi od Zagreba. Međutim, crkva je dobila taj krov i današnji oblik u neogotičkom stilu tek u 19. stoljeću nakon razornog potresa i temeljite obnove. Obnova je obavljena od strane Hermana Bolléa prema nacrtima arhitekta Fridricha Schmidta. Prije toga je čak bilo planova da se crkva posve sruši i oslobodi prostor trga za potrebe sajma. Kroz vijekove crkva je puno puta stradavala od potresa i požara ali je uvijek obnavljana i proširivana. U crkvi su na oltaru Sv. Križa polagali prisegu hrvatski Banovi i gradski suci. Gradec je bio grad slobodnih građana i obrtnika koji su bili udruženi u cehove, a u crkvi su imali svoje zastave i oltare kraj kojih su bile redovito služene mise. I na kraju, predaja kaže da je na Trgu ispred

crkve pogubljen Matija Gubec, vođa Seljačke Bune 1537. Seljaci Zagorja-Kranjske-Štajerske pobunili su se protiv tiranije plemstva ali su nažalost bili pobijedjeni i masakrirani. Egzekucija je bila krvava, M.Gubec je okrunjen užarenom krunom i raščetvoren. Crkva sv. Marka aktivno sudjeluje u muzičkom životu starog Gradeca kao i današnjeg Zagreba. Već je u 14. stoljeću imala orgulje, a sadašnje orgulje izgradio je Ferdo Heferer 1891. Od početka 19. stoljeća u crkvi su se izvodile vokalne - instrumentalne mise što je postalo tradicija koja se održava do danas. Od 1999. u crkvi se održava Festival sv. Marka koji publici nudi vokalne i orguljaške koncerte u izvedbi domaćih i stranih glazbenika. Više na:

- <http://www.festivalsvmarka.hr/>
- <https://orgulje.com/heferer-ferdo/>

Monument

Zgrada Vlade

U središtu Trga svetog Marka na Gradecu nalazi se istoimena crkva poznata po živopisnom krovu s grbovima, a istočno i zapadno od nje, stoluju dva najviša tijela vlasti u Republici Hrvatskoj: Vlada i Sabor. Dijeli ih tek kojih stotinjak metara. Tako malo, a tako puno napetosti vezanih uz njihov rad i suradnju kroz povijest! Sjedište Vlade Republike Hrvatske nalazi se u Banskim dvorima na Markovom trgu broj 1 i 2, kompleksu koji je uvršten na listu zaštićenih kulturnih dobara Republike Hrvatske. Do 1808. godine bio je to kompleks palača u vlasništvu Ferdinanda Kulmera. Sastoji se od dviju četverokrilnih palača izgrađenih u stilu baroknoga klasicizma. Ban Ignac Gyulay kupio ga je za stanovanje banova, sjedište sudova, pohranu javnih spisa, kraljevskih knjiga i saborskih zapisnika. Dobila je naziv „banska palača“, a kasnije „banski dvori“. Do 1918. godine bila je dom hrvatskih banova, sjedište kraljevskog Zemaljskog arhiva, Banski i zemaljski sudbeni stol, te hrvatska sabornica. Već više od dvije stotine godina sjedište je izvršne hrvatske vlasti. U njoj se nalazi Ured Predsjednika Vlade Republike Hrvatske, Glavno tajništvo Vlade s pratećim službama, Ured za zakonodavstvo, Ured za protokol te Uredi potpredsjednika Vlade. Više na:

- <https://vlada.gov.hr/>
- <https://vlada.gov.hr/banski-dvori-11336/11336> i
- https://hr.wikipedia.org/wiki/Banski_dvori

Monument

Sabor

	U središtu Trga svetog Marka na Gradecu nalazi se istoimena crkva poznata po živopisnom krovu s grbovima, a istočno i zapadno od nje, stoluju dva najviša tijela vlasti u Republici Hrvatskoj: Vlada i Sabor. Dijeli ih tek kojih stotinjak metara. Tako malo, a tako puno napetosti vezanih uz njihov rad i suradnju kroz povijest! Hrvatski Sabor (parlament) je predstavničko tijelo građana i nositelj zakonodavne vlasti u Republici Hrvatskoj, s najviše 160 zastupnika koji se biraju tajnim glasovanjem na neposrednim izborima na razdoblje od četiri godine. Smješteni su u Saborskoj palači na istočnoj strani trga. Za današnji izgled zgrade Sabora iz 1911. godine zaslužni su projektanti Lav Kaldo i Karlo Susan. Zgrada Sabora sadrži mješavinu stilova gradnje klasicizma, neorenesanse i secesije i značajan je spomenik kulture. Više o Saboru i njegovoj povijesti: • https://www.sabor.hr/hr/o-saboru/saborska-palaca i • https://hr.wikipedia.org/wiki/Hrvatski_sabor
---	--

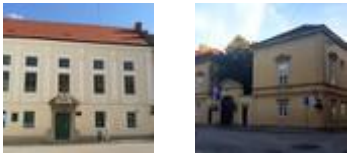
Monument	Trg svetog Marka - Radio Zagreb
	Trg je nastao oko same crkve sv. Marka u 13. stoljeću, kada i sama crkva. Sve do polovice 19. stoljeća na samom trgu održavali su se brojni sajmovi, a najpoznatiji među njima bio je Markov sajam koji je trajao 2 tjedna, a održavao se oko dana sv. Marka (25.4.). Osim crkve ovdje se nalaze još i zgrada hrvatske vlade i Sabor, a na uglu s Ćirilometodskom je nekada bila zgrada Stankovićeve kazališta, danas Gornjogradska vijećnica. Na broju 9 nalazi se kuća u kojoj je nekoć stanovao ban Ignjat Gyulay, danas je u vlasništvu Muzeja grada Zagreba. U dvorištu kuće nalazi se manja zgrada u kojoj je nekada bio studio Radio Zagreba iz kojega se 15.5.1926. emitirala prva radio emisija iz Zagreba. Više na sljedećim poveznicama: • https://www.youtube.com/watch?v=G_9eo4C29zI • http://www.skupstina.zagreb.hr/skupstina-virtualna-setnja/index.htm

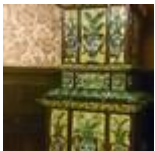
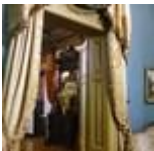
Monument	Stankovićevo kazalište
	Prvo namjenski građeno kazalište izgrađeno je na uglu Trga sv. Marka i Ćirilometodske ulice. Prilikom izgradnje kazališta velik dio novca priložio je trgovac Stanković koji ga je prethodno dobio na lutriji. Prva predstava je u njemu održana 1835., a desetak godina kasnije, točnije 1846. u ovom kazalištu izvedena je i prva opera na hrvatskom jeziku Ljubav i zloba. Osim opera u kazalištu su se davali i koncerti, izvodile opere, a jednom prilikom je u njemu gostovao i Franz Liszt. Godine 1892. odigran je i prvi cjelovečernji balet. Gledalište je moglo primiti od 750 do 800 gledatelja, a nekoliko stolica i originalni zastor Vjekoslava Karasa nalazi se u Muzeju

	grada Zagreba. U zgradi je postojala još jedna dvorana koja je služila za koncerte i društveni život, npr. ples i koncert u povodu imenovanja Ivana Mažuranića banom Kraljevine Dalmacije, Hrvatske i Slavonije 1873. godine. Električna rasvjeta je uvedena 1894., a 1897. kazalište je preuređeno za potrebe ureda gradske administracije, a tome služi i danas. Kazalište možete i virtualno posjetiti na sljedećoj web stranici: • http://www.skupstina.zagreb.hr/skupstina-virtualna-setnja/index.htm a operu možete poslušati na: • https://www.youtube.com/watch?v=KO6ARFwR6Zc
---	---

Museum	Kazalište Amadéo, Demetrova 1
	Godine 1796. izgrađena je palača grofa Pejačevića u kojoj je već sljedeće godine dvorana na prvom katu preuređena za potrebe kazališnih predstava. U njoj je 1799. izvedena prva opera u Zagrebu. Sve predstave su izvodile njemačke i talijanske putujuće družine uz pratnju domaćeg kazališnog orkestra. Dvorana je služila i kao koncertni prostor osobito za ispite i koncerte koji su imali i pedagošku funkciju. Grof Antun Amadé Varkony kupio je 1807. palaču koja od tada nosi njegovo ime tj. Amadéovo kazalište. Upravo ono je sljedećih 27 godina, do izgradnje kazališta na Markovom trgu 1834. bilo jedino javno kazalište u Zagrebu. Danas je u zgradi smješten Hrvatski prirodoslovni muzej, koji je nažalost teško stradao u potresu (http://www.hpm.hr/) 2020. Više o sceni Amadéo: • https://www.scenaamadeo.hr/hr/o-sceni/tehnika/prostor

Waypoint	Lisinski
	Malena ulica na Gornjem gradu koja je dobila ime po poznatom hrvatskom skladatelju Vatroslavu Lisinkom, tvorcu prve hrvatske opere Ljubav i zloba. Operu možete poslušati na sljedećoj poveznici: • https://www.youtube.com/watch?v=KO6ARFwR6Zc (1846)

Monument	Palača Dverce (Palača Buratti), Trg Katarine Zrinske 6
	Zgrada je izgrađena polovicom 18. stoljeća pregradnjom barokne palače koja bila izgrađena na gradskim bedemima. Današnji je izgled dobila u 19. stoljeću, kada ju je kontesa Klotilda Buratti obnovila, a tim činom je Zagreb dobio najljepšu plesnu dvoranu. Godine 1912. palača je prema želji Buratti oporučno ostavljena gradu Zagrebu i danas služi za razna svečana događanja. Više o palači na sljedećim poveznicama: • https://www.youtube.com/watch?v=NFTLIXhtp8Q

		• http://www1.zagreb.hr/galerijakd.nsf/c31dd4a135787898c1256f9600325af4/893938659965c25dc1257f3e0049139a?OpenDocument
		

Monument	Gornjogradska gimnazija, Trg Katarine Zrinske 5
	Najstariju gimnaziju u Zagrebu pokrenuli su 1607. godine isusovci, a s radom je započela u do tada napuštenoj zgradi na Griču. Škola je bila besplatna, a jedna trećina učenika dolazila je iz plemićkih obitelji, a dvije trećine iz građanskih odnosno seljačkih obitelji. U požaru 1645. zgrada je stradala, te se škola seli u novu zgradu sagrađenu uz crkvu sv. Katarine, a u istoj zgradi je uskoro počeo s radom teološki fakultet te filozofski tečaj (ovdje su utemeljeni počeci sveučilišnoga obrazovanja u Zagrebu). Nakon što je 1773. isusovački red ukinut, školu je preuzela država. Ljeti se u dvorištu škole nalazi Ljetno kino Gradec • (https://www.ljetnokinogradec.com/) koje svakako trebate posjetiti.

Religious site	Crkva svete Katarine Aleksandrijske, Katarinski trg bb
  	Današnja crkva izgrađena je na mjestu prvotne male dominikanske crkve iz 14. stoljeća. Dolaskom isusovaca u Zagreb u razdoblju od 1620. do 1632. godine izgrađena je crkva i samostan. Prema svom izgledu, posebice zbog barokne propovjedaonice te bogato oslikanih svodova i zidova, štuko dekoracija, rozih zidova to je najpoznatija barokna crkva u Hrvatskoj, mada gledajući je samo izvana to ne biste očekivali. Stoga, molimo vas, svakako uđite u nju, jer ćete inače propustiti barokni dragulj. Osim gore nabrojanog u njezinoj unutrašnjosti vas očekuje još nešto, ali to ćete morati sami otkriti. Nažalost, u potresu 22.3.2020., crkva je pretrpjela velika oštećenja.

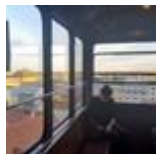
Museum	Galerija Klovićevi dvori na Jezuitskom trgu
--------	---

		Na ovom trgu nalazio se nekoć stari isusovački samostan. Ovaj objekt je obnovljen i krajem 20. stoljeća je prenamijenjen u izložbeni prostor pod nazivom Klovičevi dvori (http://gkd.hr/galerija/).
		

Fountain	Jezuitski trg
	Ovaj mali trg povezuje obližnje ulice i trgove unutar kojih se nalazio stari isusovački samostan. Ovaj je objekt obnovljen i krajem 20. stoljeća je prenamijenjen u izložbeni prostor pod nazivom Klovičevi dvori. Zgrade oko trga su iz 17. 18. i 19. stoljeća. Na trgu se nalazi skulptura „Borba“ („Ribar sa zmijom“) koja je 1908. postavljena kao vodoskok s bazenom. Ovo djelo Simeona Roksandića simbolizira dramatičnu borbu čovjeka s prirodom.
	

Panorama	Kula Lotrščak, Strossmayerovo šetalište 9
	Kula je izgrađena 1266. godine i bila je sastavni dio gradskih zidina koje su štitile grad od osvajača. Kroz povijest mijenjao se njezin izgled i funkcija. U 17. stoljeću bila je trgovačko skladište, a u 19. stoljeću u prizemlju bila je kavana. Na samom vrhu tornja nalazi se manji toranj, koji je sagrađen kao promatračnica i s kojega se građane upozoravalo na požar. Zagrepčani su taj manji toranj zvali kokošinjac jer ih je podsjećao upravo na to. Danas se na četvrtom katu čuva Grički top koji se svaki dan javlja pucnjem točno u podne. Lotrščak je dobio ime po zvonu koje se nalazi unutar tornja, a koje je zvonilo svaku noć kako bi najavilo zatvaranje gradskih vrata. Danas više nema policijskog sata, ali top i dalje svaki dan, točno u podne ispaljuje mnoštvo papirića. Više o Lotrščaku možete na sljedećim poveznicama: • https://croatia.hr/hr-HR/kula-lotrscak • https://www.youtube.com/watch?v=epot6-Zqv3I
	
	

Panorama	Uspinjača
----------	-----------

Nakon što su na Strossmayerovom šetalištu zasađeni kesteni 1865. sagrađen je i drveni paviljon između Hidrometeorološkog zavoda i gornje stanice uspinjače. Nedjeljom je svirala vojna glazba, a na repertoaru su bili ulomci iz opera, opereta te obrade omiljene salonske glazbe. Paviljon je uklonjen 1921. Nakon što ste uživali u šetnji po Strossmayerovom šetalištu napravite pauzu u Ilici, točnije u slastičarni Kraš te uživajte u najboljoj kavi i kolačima u Zagrebu. Najbrži način da dođete do Ilice je uspinjača, najstariji oblik mehaničkog prijevoza u Zagrebu još uvijek u upotrebi. Povijest Uspinjače seže u rano 19. stoljeće kada se na mjestu na kojemu se uspinjača danas nalazi nekoć nalazio puteljak koji je kroz vinograde i voćnjake vodio s Gornjeg grada i njegovih predivnih vrtovima okruženih kuća do Donjeg grada (tada predgrađa). U narednim godinama grad je sagradio Bregovitu ulicu s novim stepenicama i rasvjetom. Godine 1889. gradski oci su odlučili uložiti novac u gradnju parne uspinjače i godinu dana kasnije ona je stavljena u pogon. Prva parna uspinjača često se kvarila te je stoga 1934. dobila električni motor, a konačnu obnovu je doživjela 1974. I na samom kraju nekoliko tehničkih podataka – visinska razlika od dna do vrha je 30,5 metara, godišnje je koristi više od 615 000 putnika, a vožnja traje točno 64 sekunde. Danas je ona jedna od najvećih turističkih atrakcija Zagreba. Više o Uspinjači, kao i staru fotografiju možete pročitati na sljedećim poveznicama:

- <https://www.zet.hr/uspinjaca/detaljnije/403>
- <http://daz.hr/wp-content/uploads/2015/03/126-1.bmp>

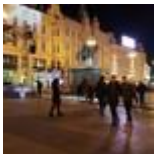
Waypoint

Tomićeva ulica

Duga je tek stotinjak metara i po tome spada u najkraće ulice grada Zagreba. Nekad se zvala Bregovita, jer se nalazi na padini Gradeca, kao i Mesnička i Duga ulica (danas Radićeva). Njima su se građani Gradeca spuštali od kule Lotrščak na svoje njive u podnožju i vraćali navečer na Gradec na počinak. Bila je popločana granitnim kockama koje su do danas sačuvane. Sve življi promet tom ulicom doveo je do ideje za gradnju Uspinjače puštene u rad 1893. godine. Do 1934. godine bila je na parni pogon koji je onda zamijenjen električnim. Zaštićena je kao spomenik kulture i velika je turistička atrakcija. Najkraća je žičana željeznica u svijetu, tek 66 m, ali mnogim građanima olakšava uspon do Gornjeg grada u samo 55 sekundi koliko vožnja traje. Tomićeva ulica izlog je obrtničke tradicije Zagreba. U njoj se nalaze suvenirnica, obiteljska pivnica, vinarija, kafić, urarnica sa 60-godišnjom tradicijom, slastičarna – pa čak i umjetnički park iz kojeg se može ući u zagrebački tunel koji se proteže duž osi Gornjeg grada, od Mesničke do Radićeve. Za one koji ne žele ili ne mogu dočekati polazak uspinjače, postoje dva kraka stuba kojima se popne na Strossmayerovo šetalište, tek nešto sporije...

Waypoint	Ilica
     	Je žila kucavica Zagreba, glavna ulica za kupnju odjeće, cipela, kozmetike i nakita uglednih svjetskih proizvođača. Nekad je vrijedila uzrečica: „Ako hoćeš vidjeti prijatelje i rodbinu bez prethodnog dogovora, prošetaj subotom ujutro Ilicom od Britanskog trga do Jelačić plac i sigurno ćeš nekog sresti“. Danas se to pravilo proširilo i na Bogovićeve ulicu i Cvjetni trg, a mobilni telefoni su nas sve još čvršće povezali. Istina, sada smo se zbog korone odmakli jedni od drugih, nema više zagrljaja i poljubaca pri susretu, ali i to će proći! Ilica je jedna od najstarijih gradskih ulica. Dokaz je ranobrončana ostava iz Dežmanovog prolaza. Trasom Ilice prolazila je u vrijeme Rimskog Carstva Velika kraljevska cesta (Magna via regis), koja je skretala u današnju Petrinjsku ulicu i preko Trnja vodila do rijeke Save i dalje sve do Siska. Dokazi su mramorna glava muškarca u Petrinjskoj ulici 3, novčić iz 4. st. u Preradovićevoj ulici 4 i novčić cara Dioklecijana na Trgu bana Jelačića 12, čije se replike uz opise nalaze na mjestima gdje su pronađeni. Ime Ilica spominje se prvi puta 1431. godine prema imenu potoka i brežuljka na mjestu današnjeg Rokovog perivoja ili, prema drugima, po naslagama ilovače od koje su njeni stanovnici izrađivali lončarske proizvode. Bila je dio Nove varoške vesi pod upravom Gradeca koja se protezala od Harmice do Iličkog trga (danas Britanskog trga). Bio je to zamac budućeg Donjega grada koji se u 19. st. proširio od Maksimira na istoku, Save na jugu i Črnomerca na zapadu. Inače, najstarija je u Zagrebu današnja Vlaška ulica. Spominje se 1198. kao naselje Vicus Latinorum, po francuskim graditeljima koji su gradili katedralu i talijanskim trgovcima i obrtnicima. U 14. stoljeću prvi put se spominju njemačko, postolarsko naselje - Šošarska Ves (Vicus sutorum Theutonicorum), te naselje lončara - Lončarska Ves (Vicus lutifigulorum). Krajem 19. i početkom 20. stoljeća, Ilica se mijenja. Male seoske kućice se ruše, a na njihovim mjestima niču nove reprezentativne kuće visine do tri kata - stambeno-trgovačke namjene. Grade ih najznačajniji hrvatski arhitekti, poput Kuna Waidmanna, Josipa pl. Vancaša i Hönigsberga & Deutscha. Trgovine s velikom zastakljenim izlozima zauzimaju prizemlje i prostor mezanina. Ilica je vrlo slikovita; uska je i vijugava, a zgrade neujednačenih visina i stilova svjedoče o multietičnosti njenih stanovnika: Židova, Srba, Čeha i Nijemaca. Dušu su joj davale njene kavane. Bilo ih je čak šest početkom 20. stoljeća, od Narodne kavane na Jelačićevom trgu do Bauerove na uglu Ilice i Frankopanske ulice. Posebno je raskošno, u stilu secesije, bila uređena kavana Corso, na uglu Gundulićeve i Ilice, snabdjevena časopisima i novinama iz cijelog svijeta. U njima se moglo sresti velikane pera i kazališta: Matoša, Szabu, Marinkovića, Krležu, fotografa Tošu Dapca koji je sve to bilježio. Danas nažalost nema više niti jedne iličke kavane sačuvane u izvornom obliku. Samo kafići, zalogajnice, pekare i trgovine, trgovine...

Photo	Trg bana Josipa Jelačića
     	Je kroz svoju povijest promijenio nekoliko imena. Jedno od prvih imena bilo je sajamski trg, to ime je nosio sve do 18. st., kada je preimenovan u Harmica. Ovaj naziv došao je od mađarske riječi harmincz tj. tridesetnica. U to vrijeme su trgovci koji su ovdje trgovali morali plaćati porez odnosno trideseti dio vrijednosti robe kojom su trgovali u jednoj kući na današnjem Trgu u kojoj se nalazila carina. I danas možete na sjevernom dijelu trga vidjeti prolaz koji nosi naziv Harmica. Godine 1848. trg mijenja ime u Trg bana Josipa Jelačića, a 1946. mijenja naziv u Trg Republike, da bi se 1990. naziv vratio u Trg bana Josipa Jelačića. Trg je mjesto susreta svih generacija Zagrepčana, na njemu se sastajemo, rastajemo i slavimo. Svakako je nezaobilazna točka u razgledu grada. Ako niste raspoloženi za šetnju možete sjesti na neku od terasa ili ispod spomenika banu Jelačiću te promatrati prolaznike. Na njemu se nalazi Turistički informativni centar, banka, trgovine prehrambenim proizvodima (Kraš, Prehrana i Müller), kafići, knjižare, pekarnice te još puno toga. Više na: • http://www.mgz.hr/hr/postav/zivot/ • http://www.mgz.hr/hr/postav/josip_jelacic/

Waypoint	Tunel Grič - ulaz
   	Tunel je izgrađen za vrijeme Drugoga svjetskog rata kao sklonište, a nalazi se u središtu grada Zagreba. Za javnost je otvoren 2016. godine i od tada služi za različita kulturna događanja te različite tematske i prigodne izložbe. Više na: https://www.youtube.com/watch?v=vL0YcPrsJTA

Waypoint	Izlaz iz tunela
   	Tunel je izgrađen za vrijeme Drugoga svjetskog rata kao sklonište, a nalazi se u središtu grada Zagreba. Za javnost je otvoren 2016. godine i od tada služi za različita kulturna događanja te različite tematske i prigodne izložbe. Više na: https://www.youtube.com/watch?v=vL0YcPrsJTA

Provisioning

Cvjetni trg - Trg Petra Preradovića u Zagrebu

je dio zagrebačke špice, mjesta na kojem se uvečer, a posebno subotom ujutro, okupljaju svi koji žele biti viđeni (glumci, sportaši, pjevači) i njihova publika - oni koji ih promatraju (=ogovaraju) i snimaju (fotoreporter). Špica ima oblik kvadrata kojeg čine Bogovićeve, Gajeva, dio Ilice, uličice Petrićeva i Margaretska i - Cvjetni trg, tek kojih 200 m udaljen od srca grada - Jelačićevog trga. Do Cvjetnog trga može se doći sa šest strana: iz Varšavske sa zapada, iz Preradovićeve ulice s juga, iz Bogovićeve ulice sa istoka, iz Ilice kroz prolaz Oktogon sa sjeveroistoka, te iz Preobraženske i Margaretske na sjeveru. Terasa kafića i restorana nižu se u svim tim ulicama, ali na Cvjetnom trgu je najkomfortnije. Sjediti pod tendama i krošnjama u dubokom hladu i, tako zaklonjeni, promatrati poznate ličnosti koje prolaze! Na ovom su se trgu održavali sajmovi još od 14. stoljeća. Pravi naziv trga je Trg Petra Preradovića (1818. – 1872.) po preporoditeljskom generalu i pjesniku čiji se spomenik tu nalazi, ali ga svi zovu Cvjetni po kioscima za prodaju cvijeća koji zauzimaju južni obod trga. Prije preuređenja trga 1995. godine bilo je više štandova s cvijećem, stabla su bila velika i razgranata, pa svi koji se sjećaju trga iz tog vremena žale za njim kakav je bio! No, makar zgrade oko trga nisu stilski i visinama ujednačene, novo posađeno drveće nikako da izraste, trg još uvijek ima svoj šarm i atmosferu. Zimi zaklonjen od vjetrova, ljeti od sunca, postao je dnevni boravak Zagrečana, mjesto za susrete s prijateljima, poslovne sastanke, ali i mjesto za promotivne i protestne akcije raznih udruga i organizacija. Na sjevernoj strani trga je pravoslavna crkva Svetog Preobraženja, sagrađena koncem 19. stoljeća prema zamisli arhitekta Franje Kleina. Nalazi se na mjestu rimokatoličke crkve Svete Margarete koja je prodana grčkoj vjerskoj općini. Pravoslavna crkvena općina zagrebačka se naime, poput svih pravoslavnih općina u Habsburškoj Monarhiji, tada nazivala grčkom-neujedinjenom. No s većim doseljavanjem Srba, udio Grka u pravoslavnom društvu se smanjio, pa od 1848. godine crkva dobiva prefiks "srpska". Kako bi se sačuvalo sjećanje na prvu crkvu, ulica koja vodi od nje do Ilice dobila je naziv Margaretska. Više o povijesti trga na:

- [https://hr.wikipedia.org/wiki/Trg_Petra_Preradovi%C4%87a_\(Zagreb\)](https://hr.wikipedia.org/wiki/Trg_Petra_Preradovi%C4%87a_(Zagreb))
- <https://akademija-art.hr/2018/04/05/povijest-cvjetnog-trga/>